C/2025/1813

4.4.2025

P10_TA(2024)0048

Mobilizácia Fondu solidarity Európskej únie: pomoc Nemecku a Taliansku v súvislosti so záplavami v roku 2024

Uznesenie Európskeho parlamentu z 27. novembra 2024 o návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Nemecku a Taliansku v súvislosti so záplavami v roku 2024 (COM(2024)0480 – C10-0162/2024 – 2024/0284(BUD))

(C/2025/1813)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2024)0480 – C10-0162/2024),

— so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 ([2]), a najmä na jeho článok 9,

— so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ([3]), a najmä na jej bod 10,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde ([4]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 27. februára 2024 o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 ([6]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2021 o efektívnosti využitia finančných prostriedkov EÚ z Fondu solidarity v prípade prírodných katastrof členskými štátmi ([7]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 18. mája 2021 o preskúmaní Fondu solidarity Európskej únie ([8]),

— so zreteľom na správu Výboru pre rozpočet (A10-0020/2024),

A. keďže 30. mája 2024 zasiahli Nemecko prívalové dažde, ktoré začiatkom júna spôsobili v južnom Nemecku extrémne záplavy, ktoré si vyžiadali šesť obetí na životoch a podľa Komisie spôsobili celkové priame škody vo výške 4 131,6 milióna EUR;

B. keďže 29. júna 2024 boli v Taliansku silné búrky, následkom čoho sa rieky a potoky v autonómnom regióne Valle d'Aosta vyliali z korýt, čo viedlo k celkovým priamym škodám, ktoré talianske orgány odhadli na 158,39 milióna EUR;

([1]) Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: ttp://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([4]) Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([5]) Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
([6]) Prijaté texty, P9_TA(2024)0082.
([7]) Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 82.
([8]) Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 2.

1. vyjadruje hlbokú solidaritu so všetkými obeťami, ich rodinami a všetkými osobami postihnutým ničivými záplavami v Nemecku a Taliansku, ako aj s vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi zapojenými do poskytovania pomoci;

2. víta toto rozhodnutie ako konkrétnu a viditeľnú formu solidarity Únie s jej občanmi a regiónmi v postihnutých oblastiach v Nemecku a Taliansku;

3. opätovne pripomína, že je dôležité informovať verejnosť o reálnych výhodách, ktoré prináša Fond solidarity Európskej únie (ďalej len „FSEÚ“), a to aj s cieľom ďalej zvyšovať povedomie občanov o nástrojoch a programoch Únie;

4. upozorňuje na rastúci počet závažných, ničivých a smrteľných prírodných katastrof v Európe a vyzýva členské štáty a Komisiu, aby investovali do opatrení na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu s cieľom zabrániť stratám na ľudských životoch a hospodárskym stratám; domnieva sa, že vzhľadom na nadchádzajúci návrh Komisie o novom viacročnom finančnom rámci a následné medziinštitucionálne rokovania by sa mal výrazne zvýšiť rozpočet FSEÚ alebo jeho ekvivalentu a že FSEÚ alebo jeho ekvivalent musí občanom poskytovať pomoc primeranú rozsahu takýchto katastrof; konštatuje, že výrazné zvýšenie prostriedkov vo FSEÚ by členským štátom umožnilo účinnejšie a rýchlejšie reagovať na katastrofy, pričom iné nástroje, najmä kohézne fondy, ktorých hlavným účelom nie je reakcia na katastrofy, by sa mohli zachovať;

5. poukazuje na značné škody spôsobené povodňami na poľnohospodárskej pôde a poľnohospodárskych podnikoch, dopravnej infraštruktúre a najmä malých dedinách a mestách mimo mestských regiónov; zdôrazňuje, že v dôsledku zmeny klímy sú ostrovy a pobrežné regióny obzvlášť zraniteľné voči prírodným katastrofám; uznáva, že javy ako zemetrasenia, záplavy, sopečné erupcie a suchá, ktoré majú vplyv aj na jazerá a rieky, sú rastúcou hrozbou pre mnohé európske regióny, najmä v Stredozemí; kladie si otázku, či je FSEÚ primerane zosúladený s núdzovými potrebami súvisiacimi s adaptáciou na zmenu klímy na týchto obzvlášť ohrozených územiach; domnieva sa preto, že ostrovy a pobrežné regióny by mali dostať primerané finančné prostriedky v rámci FSEÚ na riešenie ich osobitných zraniteľných miest; vyzýva členské štáty, aby brali do úvahy, že prírodné katastrofy postihujú najmä zraniteľné obyvateľstvo v dôsledku sociálno-ekonomických faktorov, ktoré ešte viac obmedzujú ich schopnosť zotaviť sa;

6. zdôrazňuje, že FSEÚ je len nástrojom nápravy a že Únia by mala pokračovať aj v adaptácii na zmenu klímy a jej zmierňovaní tým, že bude podporovať európske a vnútroštátne politiky na predchádzanie prírodným katastrofám; zdôrazňuje, že správa EEA č. 1/2024 s názvom Európske posúdenie klimatických rizík upozornila na nepripravenosť Únie na účinky zmeny klímy a že treba prijať opatrenia, ktoré zabránia tomu, aby zistené klimatické riziká dosiahli kritické úrovne; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby prijali potrebné opatrenia s cieľom priviesť Úniu k splneniu záväzkov prijatých v Parížskej dohode; pripomína, že treba vytvoriť účinné synergie s ostatnými politikami a programami Únie, a zdôrazňuje, že členské štáty by mali čo najlepšie využívať možnosti financovania, najmä z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus a programov rozvoja vidieka; vyzýva Komisiu, aby s náležitou naliehavosťou posúdila všetky odôvodnené žiadosti členských štátov o prerozdelenie finančných prostriedkov v rámci národných plánov obnovy a odolnosti na pomoc pri prírodných katastrofách v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([9]); zdôrazňuje, že je takisto potrebné prijať preventívne opatrenia, a to nielen s cieľom zmierniť budúce škody, ale aj zabrániť zhoršeniu rizikových podmienok po katastrofických udalostiach, ako sú povodne, prírodné požiare, zosuvy pôdy alebo vysušovanie jazier a riek; zdôrazňuje význam primeranej flexibility medzi rôznymi programami; zdôrazňuje, že pomoc poskytovaná v rámci FSEÚ by nemala byť na úkor finančných prostriedkov Únie, ktoré členské štáty prijímajú z iných programov alebo politík Únie; pripomína, že členské štáty môžu poskytovať štátnu pomoc v súlade s platnými pravidlami Únie, a to najmä poľnohospodárskym podnikom, ktoré utrpeli škody v dôsledku prírodných katastrof;

7. berie na vedomie, že Komisia v snahe umožniť flexibilnejšie využívanie finančných prostriedkov predložila 21. októbra 2024 legislatívny návrh týkajúci sa regionálnej núdzovej podpory obnovy po prírodnej katastrofe ([10]) a osobitných opatrení v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na poskytovanie dodatočnej pomoci členským štátom zasiahnutým prírodnými katastrofami ([11]);

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

([10]) Návrh Európskej komisie z 21. októbra 2024 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o RESTORE – regionálnej núdzovej podpore obnovy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1058 a nariadenie (EÚ) 2021/1057 (COM(2024)0496).

([11]) Návrh Európskej komisie z 21. októbra 2024 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2020/2220, pokiaľ ide o osobitné opatrenia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na poskytovanie dodatočnej pomoci členským štátom zasiahnutým prírodnými katastrofami (COM(2024)0495).

8. pripomína význam rýchleho a spoľahlivého odhadovania škôd, pri ktorom sa náležite zohľadňujú hospodárske dôsledky, a vyzýva na posilnenie pracovného úsilia, aby sa skrátil priemerný čas na vyplatenie zálohových platieb a zároveň sa zaručila ochrana rozpočtu Únie;

9. zdôrazňuje naliehavú potrebu uvoľniť z FSEÚ okamžitú finančnú pomoc, aby sa podpora mohla včas dostať do postihnutých regiónov;

10. schvaľuje rozhodnutie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;

11. poveruje svoju predsedníčku, aby podpísala toto rozhodnutie spoločne s predsedom Rady a aby zabezpečila jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*;

12. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie spolu s prílohou Rade a Komisii.

PRÍLOHA

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Nemecku a Taliansku v súvislosti s povodňami v roku 2024

(Znenie tejto prílohy sa neuvádza, pretože zodpovedá konečnému aktu, rozhodnutiu (EÚ) 2024/3105.)